

Raadsvoorstel

Vergadering	: 17 februari 2015	
Nummer	: Raad	
Datum voorstel	: 5 januari 2015	
Portefeuillehouder	: D.A. Zandvliet (078) 770 6002	a.d.zandvliet@alblasserdam.nl
Primaathouder	: Carla Corbeau (078) 770 6107	c.m.corbeau@alblasserdam.nl
Onderwerp	: verordening op de Erfgoedcommissie Alblasserdam 2015	
Soort voorstel	: Going-concern	

Samenvatting:

De gemeente beschikt over een verordening op de monumentencommissie, daterend uit 2002, die aan een herziening toe is. Het voorstel is om de Verordening op de Erfgoedcommissie vast te stellen.

Voorstel:

1. - de Verordening op de Erfgoedcommissie Alblasserdam 2015 vast te stellen
 2. - de Verordening op de Monumentencommissie uit 2002 in te trekken.
-

1. Wat is de aanleiding?

De gemeente beschikt over een verordening op de monumentencommissie, daterend uit 2002. Hierin zijn de taken, samenstelling en werkwijze van de gemeentelijke monumentencommissie geregeld.

De gemeentelijke monumentencommissie kijkt wat de effecten zijn van plannen op de cultuurhistorische waarden van een gebouw of een gebied. Voor rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten vraagt het bevoegd gezag advies aan de gemeentelijke monumentencommissie. Tevens adviseert de monumentencommissie bij de sloop van panden in het gemeentelijk beschermd dorpsgezicht, bij wijzigingen aan beeldbepalende zaken in het beschermd dorpsgezicht en bewaakt de commissie archeologische waarden.

In 2013 is een nieuwe Erfgoedverordening vastgesteld. Op basis daarvan is in 2013 een beschermd dorpsgezicht met daarin 330 beeldbepalende zaken vastgesteld. Een beschermd dorpsgezicht houdt in dat veel zaken die normaal gesproken vergunningvrij zijn, dat niet zijn wanneer ze worden uitgevoerd in een beschermd dorpsgezicht. In dat geval en wanneer het uiterlijk van beeldbepalende zaken wordt aangetast, is een advies van de monumentencommissie benodigd. Dit leidt tot meer adviesaanvragen en daarmee een uitbreiding van de taken van de monumentencommissie. De Verordening op de monumentencommissie zal op deze wijzigingen moeten worden aangepast.

Een andere aanleiding tot aanpassing wordt gevonden in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), die de gemeente bindt aan termijnen, waarbinnen een aanvraag om omgevingsvergunning moet zijn afgedaan.

Daar de monumentencommissie zich niet alleen bezig houdt met aangewezen monumenten maar ook met het beschermd dorpsgezicht en de zich daarin bevindende beeldbepalende zaken en archeologie verdient het aanbeveling de titel van de verordening meteen te wijzigen in Verordening op de Erfgoedcommissie 2015.

2. Wat willen we bereiken?

Maatschappelijk effect

Nu de gemeentelijke erfgoedverordening is aangepast is het zaak om de huidige Verordening op de Monumentencommissie eveneens aan te passen. In het voorstel wordt onder andere ingegaan op het betrekken van de burgers (participatie) en openbaarheid (transparantie).

Relatie collegeprogramma, begroting, eerdere besluitvorming, etc.

De gemeenteraad heeft in 2013 de nieuwe Erfgoedverordening vastgesteld. In het samenlevingsprogramma staat opgenomen dat het college graag de gemeentelijke monumentenlijst op basis van vrijwilligheid wil aanvullen.

3. Wat gaan we daarvoor doen?

Handreiking gemeentelijke monumentencommissies

Het rijk heeft de handreiking gemeentelijke monumentencommissies uitgegeven. Daarin wordt de wens uitgesproken dat monumentencommissies en welstandscommissies de samenwerking zullen opzoeken dan wel integreren in nieuwe commissies ruimtelijke kwaliteit,

Aanbevelingen uit de handreiking:

1. Wanneer besloten wordt de commissies Welstand en Monumenten te integreren moet er duidelijk onderscheid zijn tussen monumentenadvies en welstandsadvies. Beide terreinen zouden in ledenaantal even zwaar vertegenwoordigd moeten zijn.
2. Vergaderfrequentie: de Wabo stelt dat de gemeente binnen 8 weken een omgevingsvergunning vergunning moet afgeven. Een redelijke termijn is dat er binnen twee tot drie weken een advies van de commissie ligt. Dit impliceert dat de huidige vergaderfrequentie van de monumentencommissie (ongeveer 7x per jaar) onvoldoende is;
3. Mandaat en subcommissies zijn mogelijk: vergunningaanvragen kunnen voor ondergeschikte zaken ter advisering worden afgedaan door een subcommissie of door een gemandateerd lid, in aanwezigheid van de ambtenaar monumentenzorg. Het gaat daarbij om zaken waarover het advies van de commissie bekend mag worden verondersteld.
4. Overwegen een burgerlid op te nemen ter wille van de helderheid in besluitvorming, oplossingsgerichte advisering en maatschappelijke verankering;
5. een gemeenteambtenaar kan secretaris van een monumentencommissie zijn indien is vastgelegd dat hij geen lid van de commissie is;
6. Van groot belang is het jaarverslag om helder te maken met welke zaken de commissie zich heeft bezig gehouden.
7. Vergaderen in principe in openbaarheid, bij uitzonderingen achter gesloten deuren;
8. Financiële onderwaardering staat een professioneel functionerende commissie in de weg. De honorering van de leden van de Monumentencommissie behoort gelijk te worden getrokken met die van de leden van de welstandscommissie (DSL).

Het advies bij de aanbevelingen luidt als volgt:

1. Het advies is vooralsnog om beide commissies niet compleet te integreren. Verdergaande samenwerking is wel mogelijk en wordt onder 1 d. en punt 3. verder uitgewerkt. De redenen om niet compleet te integreren zijn:

- Het gaat om twee zeer verschillende disciplines met ieder hun eigen invalshoeken. Het is een verschil of een plan voldoet aan “redelijke eisen van welstand” of dat op een goede manier is omgegaan met cultuurhistorische belangen.
- Wanneer er sprake is van één commissie, moet de belangenafweging tussen de hierboven genoemde verschillende disciplines in de commissievergadering plaatsvinden. In deze gemeente waar cultuurhistorie zo hoog in het vaandel staat, gezien het beschermde stads –en dorpsgezicht en de beeldbepalende zaken komt dat dan in feite neer op politiek bedrijven, hetgeen voorbehouden is aan het college. Het gaat bij de monumentencommissie om advisering, niet om toetsing zoals bij welstand, waar op voorhand de criteria zijn benoemd in de welstandsnota. Dit pleit voor twee onafhankelijke commissies.
- De handreiking van de VNG geeft aan dat er in een commissie Ruimtelijke Kwaliteit een gelijkelijke verdeling moet zijn in zwaarte tussen welstand en monumenten. Dat betekent of een hele grote commissie bijvoorbeeld 4 welstand en 4 monumentendeskundigen. Een dusdanig grote commissie is niet wenselijk, alleen al uit kostenoverwegingen. Daarnaast is een grote commissie minder goed werkbaar.
- Of er ontstaat een kleine commissie, één welstand en één monumentendeskundige. Dat houdt dan in de overige leden van de monumentencommissie die elkaar in de huidige situatie uitstekend aanvullen, niet meer kunnen worden betrokken. Bovendien moeten in een monumentencommissie diverse disciplines zijn vertegenwoordigd en die zijn niet allemaal in één persoon te vinden.
- De huidige werkwijze waarbij een lid van de welstandscmissie tevens lid is van de monumentencommissie werkt goed en zorgt ook in de bestaande situatie al voor de benodigde integraliteit tussen beide commissies. Daarmee kan gesteld worden dat er in de bestaande situatie al sprake is van voldoende integratie tussen welstand en de monumentencommissie.
- Daarnaast is het praktisch gezien onmogelijk beide compleet te integreren in verband met de vergaderfrequentie. De welstandscmissie vergadert 1x 2 weken. Het is niet werkbaar om de gehele monumentencommissie met een dergelijke frequentie te laten vergaderen. Nu wordt gemiddeld één keer per zeven weken vergaderd en dan is er een goed gevulde agenda. Er zijn onvoldoende agendapunten voor een tweewekelijks vergaderschema zoals de welstandscmissie dat hanteert. Er zijn aanzienlijk meer aanvragen die moeten worden voorgelegd aan welstand, dan aan de monumentencommissie.
- Conclusie: er zal een verdergaande samenwerking plaatsvinden tussen welstand en de monumentencommissie, maar de advisering blijft apart, om goed de scheiding te bewaren tussen de verschillende invalshoeken waaruit beide disciplines adviseren.

2. Als, om bovenstaande redenen, de vergaderingfrequentie van de monumentencommissie niet flink wordt verhoogd, moet er in feite naar een mandaatregeling toegewerkt worden aangezien de termijnen in de Wabo dusdanig kort zijn, dat de huidige vergaderfrequentie niet volstaat. De vergaderfrequentie opvoeren terwijl het aantal plannen wel enigszins, maar nog niet substantieel toeneemt, is niet aan te bevelen. Blijft wel dat de plannen die ingediend worden, binnen acht weken moeten worden afgedaan. De monumentencommissie heeft dan twee weken voor de advisering. Het per mail voorleggen aan alle leden wordt door de commissie als omslachtig ervaren.

3. Het voorstel is dan ook om gebruik te maken van een mandaatregeling voor de eenvoudige, positief te adviseren aanvragen. Die kunnen dan besproken worden tijdens de tweewekelijkse vergadering van de welstandscmissie, waaraan bij tourbeurt één van de leden van de monumentencommissie deelneemt.

4. Het benoemen van (extra) een burgerlid is op dit moment niet nodig, want de huidige werkwijze voorziet daar al in. Burgers die betrokken zijn bij het dorp en die interesse hebben in het cultureel erfgoed zijn verenigd in de Historische Vereniging. De historische vereniging is vertegenwoordigd

in de monumentencommissie en heeft zelfs de voorzitter van de monumentencommissie geleverd. Daarnaast is een betrokken oud-inwoner van Alblasterdam lid van de monumentencommissie. Het advies is om niet in de verordening op te nemen dat naast de voorzitter, afkomstig uit de historische vereniging nog een burgerlid deel uitmaakt van de commissie.

5. Het advies is in de verordening vast te leggen dat de ambtelijke secretaris geen lid is van de monumentencommissie.

6. Het belang van een jaarverslag wordt onderkend. Het advies is om in de verordening op te nemen dat er jaarlijks, vóór 1 mei een verslag wordt gemaakt van uitgebrachte adviezen.

7. Vergaderen in de openbaarheid. Het verdient aanbeveling in openbaarheid te vergaderen voor wat betreft de concrete plannen en de formele Wabo aanvragen. Bij aanvragen in vroeg vooroverleg is dat minder gewenst. Het advies is om de openbaarheid van vergaderingen te benoemen in de verordening.

8. Om de deskundigheid van de leden te waarborgen stelt de handreiking voor de financiële vergoeding aan te passen aan het tarief van de welstandscommissie. De handreiking van de VNG doet een aanbeveling, maar dat is geen wettelijke eis. Het advies is om de aanbeveling te volgen.

Evaluatie

Voorgesteld wordt na een jaar te de nieuwe werkwijze te evalueren.

Juridische aspecten

Juridische aspecten zijn beschreven onder Communicatie en inspraak

4. Wat mag het kosten?

Door het vaststellen van het beschermd dorpsgezicht heeft de commissie meer werk gekregen. Meer vergunningaanvragen die beoordeeld moeten worden betekenen ook meer kosten. De nieuwe verordening op de Erfgoedcommissie betekent ook extra kosten wanneer wordt tegemoetgekomen aan de handreiking van VNG.

Anderszins levert de mandaatregeling ook een besparing op. Of de volledige commissie een plan moeten beoordelen en bespreken, of dat het één gemandateerde volstaat om te adviseren, dat levert een kostenbesparing op. Tevens levert het niet meer per mail voorleggen aan alle leden een besparing op in tijd en kosten.

Wanneer er geen onvoorziene uitgaven worden gedaan op de post oudheidkunde, kan dit bedrag naar verwachting uit deze post worden gedekt.

5. Communicatie en inspraak

Na vaststelling wordt de verordening op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt in de Klaroen. Voor de juridische inwerkingtreding is daarnaast vereist dat de verordening op officiëlebekendmakingen.nl bekend wordt gemaakt.

6. Bij dit voorstel horen de volgende bijlagen:

- handreiking van de VNG
- verordening op de monumentencommissie
- concept verordening op de erfgoedcommissie 2015

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester

